

Ile kosztuje SYSTEM KAUCYJNY?

Smutny jest fakt, iż w sytuacji wzrostu poparcia dla systemów kaucyjnych w Europie Ministerstwo Środowiska w Polsce odrzuca sprawdzony model gwarantujący wysokie poziomy zbiórki oraz najwyższej klasy recykling materiałowy.

Powodem takiego stanu rzeczy jest analiza kosztów wprowadzenia systemu kaucyjnego w Polsce, będąca kluczowym elementem opracowania wykonanego przez firmę Deloitte. Organizacja Reloop Platform, we współpracy z firmą doradczą Eunomia, mającą wieloletnie doświadczenie międzynarodowe w zakresie systemów kaucyjnych, dokonała oceny dokumentu „Analiza możliwości wprowadzenia systemu kaucyjnego dla opakowań” opracowanego przez polskich pracowników i partnerów Deloitte.

Deloitte w swoim raporcie stwierdza: „Zakłada się, że kaucja jest ustalona na poziomie kosztu wprowadzenia opakowania na rynek, dlatego wysokość kaucji nie wpływa na analizę kosztów – tzn. zyski z niezwróconych kaucji („unclaimed deposits”) będą wyrównane przez koszt zastąpienia brakujących opakowań”.

Nie jest do końca jasne, co ma wynikać z tego założenia ani dlaczego zostało ono przyjęte: wysokość kaucji decyduje o określonym poziomie zwrotów, przyjęte założenie sugeruje jednak, że kaucja jest ustalana na zupełnie innej podstawie. W rzeczywistości „koszt wprowadzenia przetworzonego opakowania na rynek” będzie się wahał w zależności od wartości materiałów.

Kaucja stanowi zachętę do zwrotu opakowań, przyjęte podejście pomija jednak związek między wysokością kaucji a poziomami zwrotów. W skutecznych systemach kaucja nie opiera się na „koszcie wprowadzenia opakowania na rynek”, lecz jest ustalana na poziomie stanowiącym wystarczają-

co zachętą dla konsumentów, skorygowanym z uwzględnieniem wzrostu ryzyka nadużyć związanego z wyższymi kaucjami oraz potrzeby zachowania proporcjonalności do ceny napoju. W rezultacie wysokość kaucji jest kluczowym czynnikiem decydującym o powodzeniu systemu i, ostatecznie, o kosztach.

STAŁA KAUCJA, STABILNOŚĆ CEN

Po drugie, podejście Deloitte może oznaczać, że wysokość kaucji zmienia się w zależności od cen materiałów, podczas gdy producenci, sklepy i konsumenci potrzebują większej stabilności. Regularne zmiany wartości kaucji zwiększą koszty administracyjne systemu i koszty etykietowania ponoszone przez producentów.

Skuteczne systemy zwykle nie różnicują wysokości kaucji. Nie znamy żadnego systemu kaucyjnego, w którym kaucja byłaby ustalana w sposób sugerowany przez Deloitte.

Co ważne, w przypadku większości skutecznych i efektywnych systemów niezwrócone kaucje są wykorzystywane do częściowego finansowania

